

Til de israelske soldater, der overvejer selvmord

I er ikke uden for frelse. At I læser disse ord og føler, hvad I føler, er beviset på, at jeres sjæl stadig er i live – og at den skriger på heling.

Jeg er ikke her for at undskylde noget af det, der er sket i Gaza. Jeg skriver, fordi jeg har læst selvmordsbrevene fra nogle af jeres kammerater. Næsten hvert eneste brev siger det samme: «Jeg opdagede, at jeg er i stand til ting, jeg ikke troede et menneske kunne gøre.» Det betyder, at de stadig havde en menneskelig sjæl tilbage i sig. Og det betyder, at **heller ikke I er uden for frelse**. De døde med sandheden i hænde. I kan leve længe nok til at tale den højt.

I den jødiske verden gentages én sætning oftere end næsten alle andre:

«**Der findes aldrig, aldrig nogen fortvivlelse i verden.**»
(Likutej Moharan II:78)

Ikke engang efter den værste tænkelige synd.

Kong David arrangerede mordet på en loyal soldat for at gifte sig med mandens kone – alligevel blev han, da han grædende angrede, stamfader til Messias. Kong Menashe fyldte Jerusalem med uskyldigt blod – alligevel åbnede teshuva-portene sig på vid gab, da han angrede fra sit fængsel. Det eneste, der virkelig låser de porte, er den handling, der fjerner dig fra verden, før rejsen er færdig.

Jeg har sat liv og død foran dig, velsignelse og forbandelse – derfor vælg livet!
5. Mosebog 30:19

Hashem venter ikke på jeres død. Hashem venter på jeres hjemkomst. Stil ikke jer selv til tavshed og giv krigsmaskinen endnu en sejr i nat.

Teshuvas fem trin (hjemkomsten)

Den jødiske tradition lærer, at ægte teshuva – omvendelse, hjemkomst – har fem trin. Hvert trin er svært. Hvert trin er en måde at vælge livet på ny.

1. **Anerkendelse** af det forkerte. Den smerte, der knuser jer lige nu – den ubærlige klarhed – er allerede dette trin.
2. **Anger**. De tårer, I kæmper for at holde tilbage, er dette trin.
3. **Bekendelse**. Først privat foran Gud – «*Jeg kundgjorde min synd for dig og skjulte ikke min skyld*» (Salme 32:5) – og senere over for andre eller endog en domstol, hvis der er begået forbrydelser.

4. **Beslutning.** Et fast løfte om aldrig at gentage synden, uanset presset. «*Den gudløse forlade sin vej og den uretfærdige sine tanker og vende om til Herren, så han kan forbarme sig over ham.*» (Esajas 55:7)
5. **Genoprettelse.** Så vidt muligt at gøre godt igen – tikkun, heling. Det kan betyde at støtte enker og forældreløse, hvis forsørger er borte, bruge jeres stemme til at stoppe maskineriet, vidne, når tiden er inde.

Det femte trin vil koste jer alt, hvad I troede var jeres liv – venner, familie, måske hele jeres sociale verden. Talmud advarer: «*Stor er omvendelsen, for den rækker helt op til herlighedens trone*» (Yoma 86a). Ægte teshuva er lige så hård som døden – men det er ikke døden. Det er livet.

Teshuva er ikke en flugt fra konsekvenser. Det er beslutningen om at møde dem – at leve længe nok til at bryde den kæde af skade, der begyndte med jeres egne hænder. Selvmord afslutter historien der, hvor skaden fortsætter med at brede sig; omvendelse holder jer i live, så I kan begynde at hele det, der blev ødelagt. Formålet med dette brev er ikke at beskytte jer mod dom, men at forhindre den næste ødelæggende handling – at forvandle viljen til at dø til viljen til at beskytte liv, til at vidne, til at genopbygge. Den smerte, der får jer til at ville forsvinde, kan blive den kraft, der holder andre i live.

Den samme vej findes i islam

Og her er noget, der måske vil overraske jer: Islam – troen hos de fleste af dem, der har lidt – lærer næsten den samme proces for tawba, hjemkomst.

«Sig: ,Mine tjenere, I som har overtrådt mod jer selv – fortvivl ikke over Allahs barmhjertighed! Allah tilgiver alle synder. Han er den Tilgivende, den Nåderige.»

(Koranen 39:53)

«Undtagen dem som omvender sig, tror og gør retfærdige gerninger – for dem vil Allah forvandle deres onde gerninger til gode.»

(Koranen 25:70)

Mange religiøse palæstinensere kender disse vers udenad. Hvis de så en tidligere soldat gå denne vej i årevis – bekende offentligt, hele i stilhed, leve anderledes – ville mange anerkende oprigtigheden. Deres egen skrift påbyder dem det.

Fælles menneskelighed

Der findes én linje, der optræder næsten ordret både i Talmud og i Koranen:

Den, der redder ét enkelt liv, har reddet en hel verden.

Sanhedrin 37a; Koranen 5:32

Ved at vælge at blive i live, ved at vende jer mod ødelæggelsens maskineri, bliver I et af de sandkorn, der sætter sig fast i tandhjulene. Det er den højeste form for teshuva, man kan

forestille sig – en, der redder verdener.

Hvis tankerne er for høje i nat

Tag ét lille, trygt skridt – i stedet for det sidste.

- **Breaking the Silence** – krypteret, fortroligt, uden dom. Mange siger, at det første øjeblik, de kunne ånde igen, var, da de endelig fortalte sandheden.
- **Combatants for Peace** – israelske og palæstinensiske tidligere krigere, der arbejder sammen om forsoning. Mange har grædt der, bedt om tilgivelse ansigt til ansigt og begyndt at leve igen.
- **Mesarovot** – israelsk refusenik-netværk, der giver konkret støtte til soldater, som beslutter, at de ikke længere kan gøre tjeneste på de besatte områder.
- **Uafhængig terapi:** BetterHelp.com eller Open Path Collective
- **I akut fare:** Ring til Israels civile kriselinje **Eran – 1201** eller brug eran.org.il/chat

Ingen af disse veje er lette. Alle er sværere end døden. Og netop derfor er de de eneste veje, der tæller som teshuva.

Der findes et lille, men voksende antal tilfælde – stadig alt for få – hvor israelske veteraner er begyndt stille, langvarig genoprettelse: finansierer lægehjælp til børn i Gaza, de blev skadet under deres tjeneste, donerer lønninger anonymt, vidner offentligt, når det er sikkert, eller blot nægter indkaldelse og accepterer konsekvenserne. Hver eneste af dem siger det samme: skylden forsvandt ikke, men den holdt op med at vokse, og for første gang følte de, at de ikke længere bidrog til mere skade.

Omvendelsens porte er aldrig lukkede.
Devarim Rabba 2:24

Til enhver, der engang bar uniformen og ikke længere kan se sig selv i spejlet: At I stadig pines, er beviset på, at Guds billede i jer ikke er dødt. Bliv venligst. Vejen tilbage er brutal, men den er virkelig, og der findes mennesker – på begge sider af muren – som har gået den og vil gå den sammen med jer. I er ikke alene. Vælg livet. Vælg heling. Vælg at leve og vidne – så andre kan leve.